

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. február 1., szerda

HIRDETÉSI DIJAK:

Nyiltér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 379.
Kiadóhivatal: 379.

Bukás és föltámadás.

Kolozsvár, február 1.

★ Megbukott egy ember. Ez az ember a maga részéről lemondott a hadsereg magyarságának jogáról s a magyar képviselőházban hirdette, hogy a külügyi képviselő nyelve jogosan a német. Ez az ember az önálló vámterületet garantáló törvényt félredobta és a törvényhozás fölhatalmazása nélkül kötött idegen államokkal kereskedelmi szerződéseket. Ez az ember eltelve attól a vad fanatizmustól, melylyel a képviselőház szólásszabadságát megakart törni; egy törvénytelen és gaz indítvány beterjesztésének és megszavazásának volt értelmi szerzője. Ez az ember a törvény parancsolóan tiltó szava ellenére föloszlattatta exlexben a képviselőházat. Becsületlen nemzetnek ezt az embert el kellett itélnie. Tisza István megbukott.

Megbukott egy párt. Ez a párt fönnállása óta minden kormányban hűséges nyája volt. E párt fönnállása alatt adták föl a kormányok a magyar nemzet életbevágó érdekeit és szolgálták hűségesen a királyt a nemzet ellenében. Ez a párt a liberális leple alatt követte el a korrupció és az önhatalom biztosításának csunya mesterkedéseit. Ez a párt tette lehetetlenné, hogy chlopy-t megtorolja a nemzet. Ez a párt szankcionálta a magyar hadsereg jogának elkobzását. Ez a párt szavazta meg zsebkenő intésére a Dániel Gábor

szégyenjavaslatát. Élő nemzetnek ezt a pártot össze kellett zuznia. A szabadelvűpárt megbukott.

Ez a rendszer tette lehetetlenné, hogy a magyar nemzet igazi véleménye napvilágra jöjjön. Ez a rendszer állta útját annak, hogy a magyar nemzet jogai Magyarországon érvényesülhessenek. Ez a rendszer működött szakadatlanul a magyar nép legnyilvánvalóbb életérdekei ellen. Ez a rendszer volt az, amely Magyarországot eddigi önállóságának látható jeleitől megfosztotta és ez a rendszer volt az, amely a magyar függetlenség anyagi és szellemi föltételeit elhajtva, Magyarországot gazdaságilag és államjogilag gyarmattá igyekezett tenni. Életképes nemzetnek ezt a rendszert végre ki kellett irtania. Ez a rendszer, mely a hatvanhetes alapnak Ausztria javára való fölhasználását követte, — megbukott.

A nemzet ítélete alapján, a nemzetigondolkodás kéréseivel len logikája alapján a bukott emberek, bukott párt és bukott rendszer romjain új embereknek kell kormányra jutniuk, új pártoknak kell életbelépnie. Es ezen emberek, pártok és rendszer nem lehetnek más program és más cél alapján, mint hogy Magyarország minden eltagadott és elhallgatott jogába visszahelyeztessék, minden fölázdozott és megrovidított érdekért kárpótoltassék teljes függetlensége és elvitathatatlan önállósága biztosítottassék. Valóra fog válni, valóra kell válnia

vége, hogy Magyarország független, semmi más államnak alá nem vetett ország.

— A Zoltánok. A választások rendezésével Tisza a „Zoltánokat” akarta kiirtani. Elérte pedig azt, hogy a multbeli két Zoltán helyett most van hét, még pedig:

Lengyel Zoltán
Papp Zoltán
Brázay Zoltán
Deésy Zoltán
Szilassy Zoltán
Szakács Zoltán
Vermes Zoltán.

A király mondta.

Budapest, január 31.

A bécsi Burg selymes, barátságosan nagy termeiben suttogva lépdelnek az udvari emberek. A királytól kezdve, az utolsó ajtónállóig mindenki politikával törődik. A magyar politika foglalkoztatja és izgatja az udvart, mely hatvanhét óta egy miniszterelnökben sem csalódott annyira, mint gróf Tisza Istvánban. Ő felsége is, meg környezete is azt hitte, hogy egy hosszú, nyugalmas kormányzás alapját vetették meg Tisza István kinevezésével. És ime, alig másfél esztendő után kiderült, hogy Tisza nem hogy rendet nem csinált, de fölforgatta az országot, a hatvanhetedik kiengedés oszlopait megrendítette, s kevés híjja, hogy az egészen össze nem omlott a vaskezü kormányelnök nyomán.

A királyt rendkívül kellemetlenül érintette a képviselőválasztások eredménye, melyet bár hivatalosan nem jelentett meg a miniszterelnök, minden részleteiben ismernek már Bécsben. Az uralkodó nap-nap után kap

fölvilágosítást a magyar politikai válságról, melyet egyáltalán nem reméltek az udvarnál. Tisza minden jóval biztatta ő felségét, ki legutóbb, mikor Tisza az osztrák fővárosban járt, egy óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta kedvenc emberét. Széltében beszéltek Bécsben egy igen előkelő udvari méltóságot betöltő férfiú elbeszélése nyomán, hogy mikor a lex-Dánielt a zsebkendőlobogtatással megcsinálták a magyar parlamentben, a király így nyilatkozott Tiszáról bizalmas környezetében előt:

— Ein Pracht mensch!

Szóval: Tisza kegyence volt a királynak s az udvari köröknek, hol úgy néztek rá mint Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: új Messiaszt láttak benne. És most, a nemzet ítélete után, nagy ijedelem fogta el az udvart. Különösen az fáj odafönn, hogy Tisza megbuktatta a szabadelvűpártot, melyre Bécs mindig támaszkodott. A királyt kellelően föltul lehangolta a Kossuth-párt diadala s elkeseredetten jegyezte meg:

— Diesen Hazardspieler will ich nie mehr sehen.

Holnap azonban mégis látni fogja Tiszát a magyar király. Geszti birtokán töltött három napi pihenés és vadászat után a miniszterelnök ma Budapestre érkezik, holnap pedig Bécsbe megy. Kihallgatásra jelentkezik a királynál s átadja a kabinet lemondását. Bécsben biztosra veszik, hogy ez a kihallgatás két percnél tovább nem fog tartani. A király átveszi a lemondó-kérvényt s azzal otthagyja Tiszát.

Az uralkodó ugyanis annyira indulatos most, hogy egyáltalán nincs kizárva ez az eshetőség. A király

A „NAPLÓ” tárcája.

A párbaj.

— Guy de Teramond; fordította: K—ő. —

— Önök még nem egész alaposan ismerik az amerikaiakat, így szólt hozzám egy napon Jonathan Forster. Önök franciák pajzán, frivol és csufolódd nemzet és éppen ezért hencegő, rosszul nevelt, excentrikus embereknek néznek bennünket. A távolból furcsa lényeknek tűnünk az önök szemében, akik az ingallért begomboló gépek feltalásán törjük a fejünket és minden lehetséges és lehetetlen módon szerezzük meg a pénzt, egymásra halmozzuk a bankókat.

En biztosítottam őt, hogy nem vagyok olyan, mint a többi és tényleg úgy is van. Ez a Jonathan Forster, nagyon tehetséges és igen

csinos fiatal ember, aki azért jött Franciaországba, hogy művészetében tökéletesbedjék. Jó, őszinte, szorgalmas, korrekt és rokonszenves.

— Igen, igen, folytatta vállát vonogatva, tudom, hogy önök azt hiszik, mikor az újságok ezt írják, hogy a négerék számára külön vasúti kocsiaink vannak ezzel mindent megmondtak és hogy a pénz nálunk arany, réz, kakaó és cukorkirályokat teremtett és hogy nálunk mindennek meg van a maga kereskedelmi értéke, még polgártársaink szabadságának is.

Ha megengedi elmondok egy történetet, amely sokat be fog bizonyítani. Apám egyik filadelfiai barátjával, James Gordonnal, történt meg.

Ez a James Gordon egy este, a mikor haza ment egy Ephraim Massuchets nevű chicagói disznó-

nyakkereskedővel összeveszett; a két gentleman, aki talán kelletlenül többet ivott, először goromba szavakat, majd csattanós pofont váltott és végül a járda mellett csorgóban találták egymást szemközt. Elég az hozzá, másnap reggel James Gordon megkérte két barátját, hogy menjenek el Ephraim Massuchetshez és szerezzenek neki töle elégtételt, vagy pedig hívják ki.

Nálunk Amerikában ritkán van párbaj. Önök franciák egy asszony mosolyáért, vagy pedig egy miniszter beszédére tett közömbös megjegyzésért képesek párbajozni. A mi párbajaink rendesen komolyak.

— Igen, szakítottam félbe kissé bosszankodva, emiatt a meghamisítottan yankeeszerű megjegyzése miatt, tudom, önöknél van dynamit párbaj, ahol az győz, aki először robbant, Winchester-párbaj, amikor a két ellenfelet ismétlő puskával

felfegyverkezve az erdőbe küldik é kényük-kedvük szerint lövöldözhetnek egymásra, továbbá kigyó-párbaj, a melynél a két ellenlábast egy csörgőkigyó társaságában sötétkamrába zárják és várják, míg az egyiket mérges fogával meg nem marja.

— Azután még van az önök háttartalan képzelőtehetsége, felelte nyugodtan. Ugy tesznek, mintha ismernék szokásainkat, pedig csak regényeinket ismerik. Nem vagyunk mi olyan nagyon vadak, én csak éppen azt akartam mondani, hogy nálunk kicsinységek miatt nem verkeznek . . .

Ephraim igen barátságosan fogadta Gordon megbízottait és midőn ezek jövetelük célját tudtára adták neki, fölháborodott és a következő választ adta:

— Uraim, remélem, hogy meg fogják érteni szavaimat, egy párvi-

megettette már ezt egy miniszterelnökével, a kire szintén roppantul neheztelt. Tisza mint bukott ember jön vissza Bécsből. De ami ennél súlyosabb: kegyvesztett is lett s nem gondolhat arra, hogy valamikor kormányra kerüljön.

Mondják, hogy ő felsége hallani sem akar a Tisza-kabinet tagjairól. Szombaton Bécsbe utazott gróf Khuen-Héderváry Károly, a király személye körüli miniszter, a kinek az lett volna a feladata, hogy előkészítse a koronát a kormány számára helyzetéről. Egy komoly hiradás most azt jelenti, hogy gróf Khuent a király nem fogadta.

Tisza — obstruál.

Akár van a tréfa alján egy csöpp komolyság, akár nics, jegyezzük föl.

Tehát a volt kormánypárt zöme Tisza István személye körül csoportosul és ünnepélyesen felelszük a Havanhétre. Munkásságát pedig azzal fogja megkezdeni, a mibe megborított. Megcsinálja a házszabályrevíziót. Hogyan? Ugy, hogy féktelen technikai obstrukciót indít s ezzel kényszeríti majd a kormányra jutott ellenzéket a házszabályok szigorítására. Tegyük föl, hogy ebben a fellevésben fikarcnyi valószínűség van. Föltehetjük ezt, mert ösmerjük a szabadelvű párt gondolkodását. Ez a párt, ugyanis mindig azt hitte, hogy az obstrukciót az a néhány ember rendezheti s nem az ország, a mely a mögött a néhány ember mögött állott. Ebből következteteli azután azt, hogy most már ő is obstruálhat, ha úgy tetszik neki. Elképzelhető-e obstrukció — a mostaninál százszorta liberálisabb házszabályok mellett is — példának okáért a német vezényszó mellett, a közös vámterület mellett, a civilista főlemelése mellett vagy a népek rettenetes terhekkel való megrakása mellett? Mit gondol a szabadelvű párt, lehetséges e ilyen ügyek érdekében névszerinti szavazásokat és zárt üléseket kérni? Hogy majd más ügyek alkalmával fogja felhuzni az obstrukció fegyverét? . . . De hiszen a nemzeti ügyek — amelyeknek érdekében egyedül lehetséges s képzelhető el az obstrukció — most már előre fognak haladni, mert nincs utjában a szabadelvű párt! Hogy akarnak tehát techni-

kálni anélkül, hogy az egész országot magukkal ne találják szembe?

Különbözn próbálják meg s meglátjuk, hogy a közvélemény ereje millió darabánál jobban összemorzsolja őket.

A válság.

A trónörökös megérkezett. — Győzelem az egész vonalon. — A szabadelvűpárt álláspontja. — Ekszcillenc Kossuth. — A jogpárt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 31.

Az elmúlt huszonnégy óra sem hozott világosságot abba a bonyodalomba, a mit mesterségesen tesznek zavarossá, mert itt szemmel láthatólag nincsen olyan nehéz probléma, a melytől a törvényeinkben bizó és alkotmányhű felfogás visszarettenhetne. A függetlenségi párt többségre jutott, ennél fogva a válság megoldásánál ennek a pártnak lehet csak döntő és vezető szerepe. Ez olyan igazság, a melyet csak meghamisítani lehet, de megcáfolni nem. Ezen az alapon aztán könnyű a megoldás, csak önértékes bátor és férfias akaraterő kell hozzá. A király esküje szerint is Magyarország független; semmi más államnak alá nem vetett, önálló királyság. Ennek az alapgonddalnak kell érvényesülnie s ez kimeríti a függetlenségi párt álláspontját, de nincsen ellene a hatvanhetes alapnak sem. Ettől a fölfogástól nem szabad tágitania a függetlenségi pártnak, a melyet most minden oldalról körülkönyeznek s azokra az áldozatokra hivatkoznak, melyeket a köz érdekében minden pártnak meg kell hozni. Az az áldozat azonban, melyet a függetlenségi párt programjait megvalósításának elodázásával hoz, nem a köz érdekében, hanem az ország jövője ellen volna.

A politikai helyzet mai hírei itt következnek:

Ferenc Ferdinánd Budapesten.

A néppárt egyik tekintélyes tagja, akinek összeköttetése a trónörökös környezetével ismeretes, tegnap po-

litikai körökben azt újságolta, hogy tudomása van arról, hogy a királylyal, aki február 10-én jön Budapestre, hogy a válság megoldását dülőre vigye, Ferenc Ferdinánd trónörökös is eljön a magyar fővárosba.

Tisza megérkezése.

Ma reggel megérkezett a geszti vadászatról gróf Tisza István miniszterelnök, aki este tíz órakor utazik Bécsbe a király elé. Ez a bécsi út nehéz vállalkozás lesz, mert tegnap a szabadelvűpártban azt újságolták, hogy a király Héderváry grófot sem akarta fogadni és egyáltalán semmi hajlandóságot nem érez arra, hogy szóba álljon a minisztereivel. A szabadelvűpártban tegnap foglalkoztak azzal a viselkedéssel, melylyel Tisza István fogadta a bukás híré. Csütörtökön este hét órakor, amikor nagyjában ismeretes volt, milyen vereséget szenvedett a szabadelvűpárt, a miniszterelnök Gajári Ödönnel visszavonult a biliárd szobába s egy óra hosszat karambolázott, anélkül, hogy csak ügyet is vetett volna az egyre nagyobb számban érkező sürgönyökre. Mikor Sturm Albert megkérdezte, vajjon nincsen e valami közölni valója a sajtó számára, szarkasztikus mosolygással vetelte oda neki:

— Kedves szerkesztő ur, írja meg akár azt is, hogy az egész vonalon győztünk!

Másnap délután minisztertanácsot tartott s nyomban ezután elutazott Gesztre vadászni. A miniszterelnöknek az a terve, hogy lemondásának elfogadása után fiával együtt, a ki most tette le a budapesti egyetemen a szigorlatot, elutazik Cambridgebe, ahol a fia folytatja tanulmányait, a volt miniszterelnök pedig üdülni akar.

A szabadelvűpárt értekezlete.

A szabadelvűpárt — úgy értesülünk — esetleg még ma, de e héten okvetlenül értekezletet tart, a melyben elvi megállapodásra akar jutni követendő magatartására vonatkozólag. A párt két szempontot tart a szeme előtt a jövődől alakulásokban folytatandó szereplése vezető gondolata gyanánt: *a hatvanhetes alap megóvását és a liberális eszme konvertálását.*

A pártban úgy gondolkoznak, hogy a disszidensek és a kormánypárt között a lex-Dániel eljítésével

minden momentum megszűnt. Ugy hallatszik, hogy gróf Andrassy Gyula már legközelebb érintkezésbe akar lépni báró Podmaniczky Friggyessel, a szabadelvű pártelnökkel, hogy a közös érintkezési pontok megállapításával kísérletet tegyen a kibontakozás iránt. A szabadelvűpárt álláspontja az, hogy csak gróf Andrassy Gyula lehet a miniszterelnök. A Ház elnökéül Darányi Ignácot emlegetik s jellemző körülménynek tartják, hogy Széll Kálmán, akit gróf Andrassy Gyula kért fel arra telefonon, hogy jöjjön Budapestre s aki közben Bécsben is járt, kijelentette, hogy távol akarja magát tartani a politikától. A szabadelvűpárt politikusan úgy vélekednek, hogy Széll nem mer vállalkozni a kibontakozás munkájára.

Erdekes, hogy ez a züllött, bukkott párt még mindig vezető szerepre aspirál. Erre vall az a beszélgetés, a mely a tegnap este folyt le Tallián, Perczel, Hieronymi és Hodossy Imre jelenlétében, nagy csoport előtt a klubban s melynek tartalmáról és, konkluziójáról az alábbiakat jelentik nekünk:

A szabadelvűpártnak — alakult ki a vélemény az eszmecsere közben — nem szabad szétforgácsolódnia: szilárd összetartását éppen ezekben a nehéz napokban kell megőriznie. A párt tagjainak egy ember gyanánt kell összefogniok s bevárniok, mit határoz a plénum jövődől magatartásuk felől. Semmitéle jövődől miniszterelnök nem gondolhat arra, hogy figyelmen kívül hagyja a szabadelvűpártot, mert ez mostani számarányában is a legöregebb faktor a hatvanhetes politika fenntartására. A szabadelvűpárt nélkül guvernementális pártot nem lehet alakítani. Ezért egyelőre összetett kézzel be kell várni a designált miniszterelnök megjelenését. Vajjon az új miniszterelnököt Péternek vagy Pálnak, Sándornak vagy Kálmánnak hívják-e, az mindegy, (!), mert senki érdekében vagy ellen nem foglalhat állást, mert ez esetleg a párt szétforgácsolódásával jár, pedig a szabadelvűpárt csak akkor számíthat arra, hogy a közreműdése döntő súlylyal lesz, ha kompakt gyanánt mutatkozik. Ha pedig az az eset beáll, hogy az új miniszterelnök a szabadelvűpártra nem reflektál, akkor is igen im-

adálnál a feltételeknek ugyebár mindig mindkét részről teljesen egyformának kell lenni.

— Hogyne, uram, ez a mi véleményünk is.

— Jól van! Ebben az esetben meg kell jegyeznem, hogy a mi társadalmi állásunk különböző, ha nem csalódom, megbízójuk aglegény én pedig nős vagyok; én vele szemben hátrányban vagyok, ha megölözvegyet hagyok hátra, ha pedig én ölöm meg őt, senki sem veszít vele semmit.

A megbízottak eltávoztak és barátjuknak elmondták Ephraim Massuchets okoskodását. Franciaországban Massuchetsét gyávnának, lovatlannak tartotta volna mindenki és disqualifikációját minden lap nyílttára hozta volna.

Mi amerikaiak nem izgulunk ennyire. James Gordon gondolkozott egy pillanattig, majd így szólt:

— A tiszteletreméltó gentlemannek igaza van és én se tettem volna másképpen, mint ő. De mivel

azt akarom, hogy a sértés ne maradjon megtorolatlanul, tehát kérek szépen álljatok rendelkezésemre három hónap múlva is.

Három hónap múlva elment a két régi megbízott ismét James Gordonhoz és ő átnyújtott nekik egy iratot:

— Itt van a házassági szerződés; tehát Ephraim Massuchets ur adhat most elégtételt, mert most már nekem is van feleségem, mint neki . . .

A disznónagykereskedő ismét barátságosan fogadta ellenfele segédeit és komolyan szólott hozzájuk:

— Nagyon sajnálom, hogy az ügy még ma sem nyert elintézetést; még most sem vagyunk egyformák, miután legutóbbi látogatásuk után fiam született, ellenfelemnek pedig nincsen fia.

— A tiszteletreméltó gentlemannek ismét igaza van, szólt James Gordon, mikor ezt hallotta. Várjunk még egy évig barátim.

Mikor egy esztendő múlva ismét

felajánlották szolgálataikat James Gordonnak, ő így szólt hozzájuk:

— Itt van a fiam keresztlevele, mejetek vele Ephraim Massuchetshez és fejezzük már be ezt az ügyet . . .

A chicagói polgár egy pillanattig hallgatagon bámult a papírra és a következőt mondta, miközben visszaadta a papírost:

— Nagyon sajnálom, uraim, de a feleségem egy hónappal ezelőtt egy másik gyermeknek adott életet. Bár James Gordon urnak is van már most gyermeke, de nekem kettő van ám . . . Meg fognak engedni, de megint nem vagyunk egyenlő ellenfelek ilyen; körülmények között megint nem lehet szó az ügy elintézéséről.

— A tiszteletreméltó gentlemannek az egyszer megint igaza van, nyugtatta meg magát James Gordon, bele kell törődnöm a megváltoztathatlanba.

A következő évben a második keresztlevelet is elküldte, de Eph-

raim Massuchets már ekkor három gyermek boldog apja volt.

James Gordon erővel párbajt akart, tehát igyekezett ellenfelét utolérni. A segédek azóta meghaltak és ő neki már ma tizenkét gyermeke van.

Massuchetsnek azonban tizennyolc van és a nemes küzdelem folyton tart . . .

— Istenem, feleltem, ez mindenestre szép példa az amerikaiak híres kitartására és mindenesetre nagy világosságot vet földieinek gyakorlati életfelfogására. Engedje meg, hogy megjegyezzem, ha James Gordon erővel párbajt akar, ikergyermekéről kellett volna csak egyetlen egyszer gondoskodnia, akkor megvan . . .

Jonathan Forster rágyújtott egy szivarra és fejét rázva csak ennyit mondott:

— Igazán önökkel nem lehet komolyan beszélni!

ponál
ellenz
Edo
a néz
lágítj
dolko
tek, p
okozn
csak
zervál

Bé
hogy
cikké
cellen
hang
dó ke
zal a
tényny
immár
gyaron
válság
folyás
nehány
dozó
kájáro
mad
a „mo
csak

Gróf
zatása
ve az,
badelvű
söt ne
pártot
program
mányoz
állítand
litja fel
a remén
ton kivü
densenk,
az Ujpar
is legalá
Itt írju
dor — e
rint — t
a kérdés
hogy uj
kijelent
gondolko
lemetlen
állását
a mostan
kával kel

A váls
kikerült
séget kész
gastyán:
a sárkeres
az ünnepe
ben mult
ság izgal
revéltentü
a mulasztá
most, a m
is aktualit
tiszteltren
48-as hag
ime győze
rász apó
egyben a d
előtt való
okból a f
szabásu n

ponáló szerepet fog játszani mint ellenzék.

Eddig a pártvezető embereknek a nézetét, amik elég jellemzően világítják meg a szabadelvűpárt gondolkodását, amelynek elvi tekintetek, politikai kérdések soha nem okoznak tulságos gondot, hanem csak szereplésének tovább konzerválása foglalkoztatta.

„Excellenz Kossuth!”

Bécsből jelentik telefonon, hogy a N. W. Tagblatt vezércikkének az a címe, hogy „Excellenz Kossuth” s panaszos hangon, minden sorából kiáradó keserűséggel foglalkozik azzal a most már eltagadhatlan tényvel, hogy Kossuth Ferenc immár joggal reflektálhat Magyarország kormányára és a válság megoldására az ő befolyása is döntő. A lap, amely néhány nappal ezelőtt is áradó hangon irt Tisza politikájáról, leplezetlen haraggal támad rá s hangsúlyozza, hogy a „monarchia nagy válságát” csak Tisza bátorsága okozta.

„A jogpárt.”

Gróf Andrassy Gyulának megbízatása esetére kormányalakítási terve az, hogy nem tartja fenn a szabadelvűpártot mostani alakjában, sőt nem is akar közjogi alapon pártot alapítani, hanem kidolgozza programját, melynek alapján kormányozni akar s az e végből felállítandó pártba való belépésre szólítja fel a képviselőház tagjait. Az a reménye, hogy a szabadelvűpárton kívül belépnek hozzá a disszidensek, a néppártnak öt-hat tagja, az Ujpárt s a függetlenségi pártból is legalább negyvenen.

Itt írjuk meg, hogy Wekerle Sándor — egy bécsi lap híradása szerint — tegnap egy barátjának arra a kérdésére, vajjon gondol-e arra, hogy újból aktív politikus legyen, kijelentette, hogy e felől még nem gondolkodott, de mindenesetre kellemetlen volna neki, ha kényelmes állását most ott kellene hagynia s a mostani nehéz helyzetben politikával kellene foglalkoznia.

Madarász apó

és

Kolozsvár.

— Saját tudósítónktól. —

A választási harcból diadalmasan kikérült függetlenségi párt ünnepséget készül ülni. Egy galambösz agastyán: a jó öreg Madarász apó, a sárkereszturak régi követe lésszen az ünnepelt. Az öreg ur nemrégiben mult 90 éves, de akkor a válság izgalmi között majdnem észrevétlenül röppent el e dátum s ezt a mulasztást akarják helyrehozni most, a mikor ennek valami más is aktualitást ad. Az öreg ur élő és tiszteletreméltó megtestesítője a 48-as hagyományoknak, a melyek ime győzelmet arattak, s a Madarász apó személyének üdvözlése, egyben a dicsőséghez jutott eszmék előtt való zászlóhajítás is. Épen ez okból a függetlenségi párt nagyszabású *nemzeti ünnepé* óhajtja

kiszélesíteni a Madarász apó születés napjáról megemlékezést. A fővárosban lefolyandó ünnepségen részt vesznek kiküldöttek után az összes magyar egyletek, társulatok, intézetek, törvényhatóságok s ezek között Kolozsvárnak igen előkelő

szerep jut. Tőlünk sok küldöttség és deputáció megy fel ez alkalommal a fővárosba, megjelenendő a fényes ünnepségeken, melyeket egyébként dr. Szunyogh Mihály függetlenségi képviselő rendez.

Forrongás Gyaluban.

A lázongás egyre növekszik. — A méraiak garázdálkodnak.

==== Ostromállapot Kolozsvár vidékén. ====

— Saját tudósítónktól. —

Hirt adott a „Napló” tegnapi száma arról az egyre veszedelmesebben fellépő izgatottságról, amely a gyalui választókerületben uralkodik és ugyszólván valóságos lázadásra kezd elfajulni. Megemlítettük azt is, hogy a járványszerűleg mutatózó népdüh nemhogy lecsendesülne, de sőt napról-napra fékezhetetlenebbül terjeszkedik úgy annyira, hogy a hatóságok csaknem tehetetlenül állanak a teljesen fanatizált nép támadásaival szemben. Gyaluban két század, Szászfenesen egy század gyalogos katonák őrködik állandóan a rend felé, Méréba pedig csendőroket küldöttek ki a felbujtott nép szenvedélyének meggátlására.

A gyalui képviselőválasztások zavarairól teljesen megbízható helyen beszerezett értesüléseink nyomán a következők újabb részleteket közölhetjük:

Az izgató lelkész.

A nép forrongása a képviselőválasztásokat 7—8 nappal megelőzőleg, Méra községből indult ki. A lázadást állítólag Bácsi Gyula mérai ref. lelkész az által idézte elő, hogy Mady Lajos „önjelölt” s mások társaságában kortesutrament és a nép kedélyét erősen tüzes ellenzéki beszédek tartásával felingerelte, a hivatalos hatalom állítólagos tulkapásai ellen.

A Kolozsvárhoz közel fekvő Szucsák községét kereste fel legelőször január 17 én több mérai földművelővel, a kikkel elhitették, hogy a gyalui választáson minden 18 évet betöltő magyar állampolgár birni fog szavazati joggal. Láztó irányú beszédek hangzottak el Szucsákon s különösen a köztisztviselők ellen támadtak, a kik a népet mit sem tesznek, de sőt a népek ellenségei és nem érdemlik meg a fizetésjavítást, a mit a szegény nép kell kiizzadjon, hogy az „urak” annál többet henyélhessenek. A szucsáki nép, a melynek békés érzületű, csendes ref lelkésze: Székely Sándor éppen higgadt elvei miatt nem a legnépszerűbb, valóságos hozsánával fogadta a demagóg Bácsi Gyulát, a ki Mady jelöltsége mellett nagy hévvel agítált, nem igen respektálva a politikai tisztesség határait. Szenvedélyes hangon kritika tárgyává tette az ellenjelölt politikai multját s el nem titkolható ellenszenvével annyira neki ment az öreg Esterházy gróf személyének, hogy mint embert is pellen-gére állította a felizgatott nép előtt:

— *Kötelek Esterházynek, nem mandátumot.*

Ezek voltak a legszerényebb kitételek, a melyekkel az ősz félkaru szabadsághős személyét érintették.

Miket ígérték a népnek?

Majd így beszéltek:

— Igaz, hogy egyik karját 48-ban vesztette el, de a másikkal a forradalom lezajlása óta állandóan az osztrákok ölgeti.

— Azt is levágjuk, — ordította a felbőszült néptömeg, amelyet az önjelölt megválasztása esetén a következő csábító ígéretekkel biztattak:

1. Adót senki se fog fizetni.
2. A zsidóktól elveszik az italmérési jogot.
3. A szeszgyárakat az állam veszi kezelés alá, és minden szavazó polgár annyi szeszt fog kapni ingyen, a mennyire szüksége van.
4. Dohányt szintén mindenki ingyen kap majd az államtól, amely a dohánytermelés céljaira ingyen földterületeket fog átengedni a boldog magyaroknak.

A méraiak vezetnek.

Ilyen s ehhez hasonló kortesfogásokkal bolondították — hir szerint — a népet és a legerősebb ellenállásra hívták fel, az önjelölt támogatását kérve. Szucsákból tovább mentek a kortesek, bejárva a nádamenti járás összes községeit, mindenütt tetőpontra tüzelve a nép amugy is merészségekre hajló indulatát. Természetesen a méraiak vitték a vezérszerepet mindenhol és mint a következményekből látható, eredményesen. A választás napján Gyaluba mentek a vakmerő méraiak és a szintén felbujtatott szászfenesi néppel együtt a legnagyobb terrorizálást fejtették ki. Szavazókat, a kik nem akartak jelöltjükre leszavazni, elfogtak és a választás befejezéséig fogva tartották. Tósa László pénzügyi titkári és Papp László árvaszéki ülnökök, a kik a gyalui görög katolikus lelkészt szavazni hívták, megtámadták és a pap lakására betörve, megölik őket, ha csendőrok nem sietnek a megszorongatott emberek életének védelmezésére.

„Még vérrel se.”

— Innen a pap nem megy el élve szavazni, — kiabálták és neki rontottak a kerítésnek és kapunak, amelyet izzé porrá törtek. A dühöngőket a katonaság is csak alig volt képes lecsendesíteni. Fokozta a hivatalos hatalomtól nem féltő népharagot Bácsi Gyulának izgató beszéde is, melyet Gyaluban tartott. Az ellenpárti zászlóra mutatva ezeket a szavakat használta:

— Nem kell hagyni azt a zászlót, még vérrel se.

És a nép mindent elkövetett, hogy lekipasztora óhajítását valóra váltsa. Szembeszállott Tocauer Ödön főszolgabíróval is, a ki a kortestanyákról az egyes községek biróit

a rendfentartás és a szavazás érdekében kihivatta. A vezető Mady Lajos a bukott önjelölt volt, a ki a főszolgabírókat a vérszemet kapott nép előtt nyilvánosan rendre utasította, azzal fenyegetvén, hogy elcsapatja állásából.

Esetek.

A Bácsi Gyula által vezetett méraiak igen sok szavazót tettelesen bántalmaztak, sőt néhányat életveszélyesen megsebesítettek. Álljon itt a történet esetekből egy pár:

1. A szumordoki román papot, Setán Lukát egy 60 éves öreg embert, mert az ellenpártra szavazott — a méraiak megtámadták, véresre verték. Fején arasznyi zuzott sebet ejtettek, a melylyel most betegesen fekszik.

2. Balázs István türei református lelkészt a méraiak szavazás után kocsijából kifordították, megverték, úgy annyira, hogy a különben is idős férfiú állapota életveszélyes.

3. Juhász József tanítót szintén megsebesítették a méraiak.

4. Holder Max solyomtelki korcsmáros egyik szemét kiütötték és lovairól a hámszerszámokat erőszakal elvették.

5. Rozsnyai mérai cipészt azért, mert Szucsákon élő édes apja az ellenpárthoz szegődött, — éjjel megtámadták, házába betörték úgy, hogy a megöléssel fenyegetett Rozsnyainak meztláb, ruha nélkül kellett a hideg téli időben apjához elmenekülnie Szucsákra.

6. Klein mérai korcsmáros üzletébe, mert nem akart szavazni menni, — a méraiak betörték és ottan mindent összezuztak.

7. Tamás Gyula mérai tanítót annyira megfélemlítették a méraiak, hogy nem mert elmenni a szavazásra.

8. Tamás Ferenc nyugalmazott kántortanítót erőszakkal vitték el Gyaluba és le is szavaztatták az ellenjelöltre.

9. Gálos Traján és Némethi Zoltán magyarnádasi segédjegyzőt a méraiak életveszélyesen megsebesítették és a főszolgabíró is csatára készen várták, a ki azonban Dregán László magyarnádasi és Demeter János szentmihálytelki jegyző útján értesült az ellene készülő merényletről és Méréba — hol pedig hivatalos teendői lettek volna, — elkerülte.

Végtelenül hosszú sorozatot tenne ki, ha a méraiak erőszakosságait mind felsorolnók, a kiknek példaadása futó tűzként terjedt ki Mátkóra, Szászfenesre, Vistára, Szucsákra, Türrére és Gyalura és jelenleg is komoly veszedelemmel fenyegeti a polgári közrendet és közszabadságot

Még csak annyit kívánunk a gyalui véres eseményekből kiemelni, hogy a választási rend biztosítására kiküldött megyei hivatalnokokat Szászfenesen megtámadták és ökölnagyságu kövekkel megdobálták úgy, hogy az alispán és a többi hivatalnokok alig tudtak egy-két súlyosabb ütés árán megmenekülni a felingerelt nép dühétől.

A főszolgabíró nyilatkozata.

Tocauer Ödön a nádamenti járás tevékeny főszolgabírja, a kit a Mérából kiindult gyalui lázadás ügyében felke estünk, a következő nyilatkozat közzétételére hatalmazta fel a „Napló“-t:

— Nem foglalkozom a politikával, még kevésbé óhajtok mások magánügyeibe beavatkozni, de annyit ténny, hogy a gyalui képviselőválasztások előtt és után kitört forrongás Mérában kezdődött el és nem elvi alapokon, hanem a legféktelenebb vandalizmussal. A felázított nép az egész választókerületben annyira fel van bujtogatva, hogy a mozgalom bátran nevezhető néplázadásnak.

Arra a kérdésre, hogy miféle intézkedések történtek és fognak történni a lázongás elfojtására, a következőket adta elő a főszolgabíró:

— Állandóan csendőrök tartják megszállva a veszedelmesebb pontokat, mint Gyalut, Szászfenest és Mérát, a kik ott is maradnak, míg a nép indulata alább szállni fog. A legszigorubb bünyügyi vizsgálatot indították meg a néplázítók ellen, a kik ellen izgatásért minél előbb feljelentést tesznek a királyi ügyészségnél. Mindaddig — végezte a főszolgabíró — míg e járásnak első tisztviselője vagyok, megvédeni fogom a polgárok testi épségét az utolsó csepp véréig, legyenek azok ellenzékiek avagy kormánypártiak. De különösen mindent elfogok követni, hogy a néplázítók érdemelt büntetésüket elvehessék.

A bukott Hegedűsök.

A P. N. írja: Ijabb *Hegedűs Sándor*, a kinek egy szép drámája vár előadásra a Nemzeti Színházban, a választások első napjának estéjén felrohant egy ismerős szerkesztőségbe és ott megfogta a színházi kritikust:

— Uram, — mondta neki — az apám megbukott *Kolozsvárt*, a bátyám megbukott Pápán. Lelketlenség volna tehát azt kívánni, hogy én megbukjam Budapesten. Kérem tehát, írjon einézéssel a darabomról...

Szász Zsombor-ról.

A diósadi kerület képviselőt cserélt. **Gabányi Miklós**, a mult országgyűlés legtipikusabb alakjainak egyike, nem fogja többé közbeszólásaival mulattatni a honatyákat és a karzatok közönségét. **Gabányi** a rendőrség előtt, amikor a nov. 18-iki rombolás miatt kérdőre vonták, így írta alá a jegyzőkönyvet:

Gabányi Miklós

volt és leendő orsz. képviselő.

És a mikor kormánypárti kollégái évődtek vele, hogy megbukik, így aposztrofálta őket:

— Én visszajövök, de ti otthon maradtok.

Nos! Azok otthon maradtak, de ő se jött vissza. Még pedig egyszerűen azért nem, mert föl se lépett. **Gabányi Miklós** ugyanis azt kívánta, hogy a választók mondjanak le a fuvardíjakról s a lelkesedés szárnyain repüljenek az urnához. — Minthogy pedig a diósadi vidéken a lelkesedés, bármilyen óriási legyen is, szárny nélkül támad, s másrészt a girbe-görbe utakon vajmi nehéz a közlekedés, a választók nem voltak hajlandók e súlyos körülmények között képük viselését továbbra is **Gabányira** bízni. — Így jelölték

aztán a függetlenségi érzelmű polgárok **Szász-Zsombort**, a ki nagy készséggel, magyaros ékesszólással, gyönyörű fiatal feleségével, négylovos hintón jött közéjük **Kolozsvárról**. A jóképű fiatal jelölt menten megnyert ifjat-öregt, nejének bájos mosolya pedig megvesztegetett mindenkit, a ki nem volt vak. Meg is termelt legott a kortesnóta (állítólag egyik kitünő poétánk műve):

Sámuel csak számon jár,
De Szász Zsombor négy lovon jár,
Félre számár
Jön a batár
Szász Zsomboré ez a határ.
Éljen a magyar!

A nóta nyomában nevetés keletkezett és a nevetés öl. Ha nem is öl, de mindenesetre — buktat. Így lett **Gabányi Miklós** utóda — **Szász Zsombor**.

TANÜGY.

A nőipar iskolában a II-ik félévre a beiratások febr. 1—5-ig tartanak. Fölvételnek rendes és rendkívüli növendékek. A rendes növendékek tandíja havonta 4 korona, rendkívülieké 10 korona. Beiratasi díj 2 kor. 70 fillér. Fölvívjuk a szülők figyelmét arra, hogy **Bodó Ida** kisasszony II. osztályu tanítónő ki félévet a budapesti és bécsi nagyobb fehérenemű gyárak tanulmányozásával töltött, február elsején foglalja el állását ujjalag, s a kisasszony vezetése alatt a fehéreneműek szabása és varrása, valamint a kézelő és gallér készítése a legmodernebb irányban lesz tanítva.

Lengyel Károly ügye.

A vádlottat felmentették.

— Saját tudósítónktól. —

— február 1.

Régen nem volt a kolozsvári kir. törvényszéken olyan szenzációs bünyügyi főtárgyalás, amelynek eredménye elé annyi kíváncsisággal nézett volna a közönség, mint a **Lengyel Károlyé**.

Fokozta az érdeklődést **Tutsek Sándor** dr; kiváló kriminálista, **Lengyel Károly** védőjének nagy feltűnést keltő kijelentése, aki tegnap így nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Azt azonban határozottan mondhatom, hogy ha ezt az embert a bíróság etitéli, ugy mindenkorra lemondok a jogvédelemről, és összeszakítom a diplomámat.

Tutsek Sándor dr. nem csalódott: **Lengyelt** felmentette a bíróság.

Tegnapelőtt reggel 8 órakor kezdtek meg a rendkívül kényes ügy tárgyalását s tegnap este 7 órakor fejezték be — a *vádlott felmentésével*.

Az ítélet indokaiból kitűnik, hogy az eskü alatt valló törvényszéki orvos szakértők a kis **Toma Ilonkát** érintetlennek mondták. A felmentés **Lengyel Károlyt** rehabilitálja, míg az orvos szakértők véleménye a **Toma** család becsületét menti meg. — E szerint nincs bűnös, nincs áldozat, az izgalmas bűnpör vádjá pusztán a gyermekleány beteges képzelődésében támadt.

Az ítélet kihirdetéséről s az ügy tegnapi eseményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnap reggel 8 órakor folytatta a kir. törvényszék **Issekutz Gyula** dr. táblabíró elnöklete alatt **Lengyel**

Károly bűnpörének tárgyalását. Délig befejezték a még hátralevő tanuk kihallgatását. Délután a perbeszédre került a sor s 5 órakor itélethozatalra vonult vissza a tanács. — Ez alatt kint a folyosón igen nagyszámu közönség — köztük sok nő — várakozott, hogy mikor engedik be őket az ítéletki-hirdetésre, a mely már a nyilvánosság kizárása nélkül történt meg. Egy óra hosszat tanácskozott a bíróság, azután a közönséget is beengedték az ítélet meghallgatására. A zsufoolástg telt teremben elhalt a zsbongás, a mikor a bíróság újra elfoglalta a helyét s **Issekutz Gyula** elnök az ítélet kihirdetéséhez fogott.

— Ó Felsége a király nevében... hangzott el az elnök bevezető szava.

A vádlott meredt szemekkel s összekulcsolt kezekkel várta a szót, a **Toma** család: apa, anya és a négy leány pedig gyászruhájukban állottak félkörben. Alig hangzott el a *felmentést* hirdető szó, **Lengyel** összekulcsolt kezeit mintegy háladásra emelte fel, míg a **Toma** család apraja-nagyja sirva fakadt.

Hosszu indokolás következett ezután, a melyet a hallgatóság már ülve hallgathatott végig. Az indoklás elmondja, hogy a sértett által jelzett napon és órában a büntett *nem történhetett meg*, mert három tanu egybehangzó vallomása szerint azon nap délelőttjén nem **Toma Ilonka** (a sértett), hanem idősebb nővére **Erzsike** fordult meg a vádlott üzletében.

Tanuk igazolják, hogy **Lengyel Dunki fénykép-sznel** csupán azért járt, hogy megtudja: nem-e fordult meg abban az órában ott **Toma Ilonka** s nem azert, hogy alibijének igazolására hamis tanut keresen. Nem bizonyult be az a vád sem, hogy a szakiskolában felhívta volna a vád ott növendékeit, hogy tanuskodjanak mellette; ellenben **Lengyel** igazolta azt, hogy pontos időben megjelent üzletzárás után az iskolában s akkor ott tartózkodott, amely időben őt a vádbeli cselekmény elkövetésével gyanusították. Hogy üzletzárásig ötöd magával tartózkodott **Lengyel** az állítólagos büntett színhelyén, azt szintén őt tanu igazolta. **Toma Ilonka** alsóruháját, a melyet a szóbanforgó napon viselt, a budapesti vegyelemző intézet megvizsgálta s azt nem találta a bűncselekményre következtető nyomokkal fertőztetettnek. Végül — ez a lefontosabb — az orvosszakértők **Toma Ilonkát** érintetlennek nyilvánították ki. Az egyetlen vád, a mely a kis leány ajkáról hangzott el, a törvényszék szerint, valószínűleg beteges képzelődés és egyéb izgalmak hatása alatt alakulhatott ki a gyermek agyában.

Az ítéletet a közönség hangosan megéljenezte, míg a **Toma** család jajveszékelné kezdett. Az öreg **Toma** a bíróság elé lépett s így fakadt ki:

— A tekintetes törvényszék tönkre tette a családomat és vagyonomat...

Az elnök a haragvó apát, mert sehogy sem akart csillapodni, kénytelen volt kikísérteni a teremből. Utána ment az egész család...

Szőllősy József ügyész a vádhatóság képviselője a felmentés ellen *fellebbezést* jelentett be.

Lengyel Károly legott védőjéhez **Tutsek Sándor** dr.-hoz lépett s hállakodva mondott köszönetet a kitünő ügyvédnek, hogy oly odaadóan látta el őt jogvédelemmel.

Itt említjük meg, hogy az öreg **Toma 6900 korona kártérítést kö-**

vetelt **Lengyeltől**, amit a bíróság természetesen nem ítélt meg.

A tárgyalás után **dr. Tutsek**, védencével azonnal a királyi ügyészségre ment, a hol **Lengyelt** szabadon bocsátották. **Lengyel** innen feleségével kocsin haza hajtatott **Unió-utcai** lakására. Tudósítónk előtt **Lengyel** kijelentette, hogy üzletét ezután újra *neve alatt* fogja folytatni. Este 9 órakor a „Pannonia“ szálló külön helyiségében társasvacsorára gyűltek össze **Lengyel** ismerősei, hogy ismét jobbot nyujtsanak rehabilitált barátjuknak.

KOLOZSVÁRI SUTÁK.

A stréberkedés új módja.

*

E sorok rokonszenves írója a piacon ma egy elmés urral találkozott, a ki a következőket mondotta:

— Hiába, a stréber a legötletesebb írónál is találékonyabb. Ha arról van szó, hogy homloktérbe nyomuljon, akkor pompásan adminisztrálja önmagát, s kitünő egyéniséggel soha sincs restanciában. Hó, sár, költség, eső s veszedelmek: mi sem gátolja őt abban, hogy megjelenjen az események színpadán, de persze leg-hőbb vágya az, hogy az *újság*-ban szerepeljen a neve. A kinyomatás édes izgalma többet ér egy nászéjszaka intim gyönyöreinél, ám a hozzájutás nem mindig könnyű. Miniszterek, képviselőjelöltek és apagyilkosok játszi módon szerzik meg e dicsőséget, de miniszterré lenni fájdalom nehéz, a képviselőjelöltség már közönséges, s az apagyilkosi mivolttal meg részint az a baj, hogy csupán *egyszer* lehet e minőségben feltűnni, részint pedig 8—10 évi feyház mégis nagy ár egy barátságos hangu cikkért. Mit csináljon ilyen sanyaru körülmények között a szegény helyi stréber? Új ötletet termel, elhagyja egy éjjelre szerény hónapos szobáját, és beszáll a szállodába. S másnap, — minő kéj, — a *lap* hozza *nevé*t az idegenek névsorában. Ott áll ő, finoman metszett betűkkel kiszedve, jó vastagon, s a stréber szíve tájékan melegség árad el a nagy öröm miatt. És diadalittasan kiáltja:

— Nyolcvan krajcáromba került, de, — így jutni fel a csillagokig.

Oroszország lángban áll.

A forradalom egyre tart.

Rombolás és pusztítás mindenfelé.

— Saját tudósítónktól. —

Pétervárott elcsöndesedtek a kedélyek, hanem annál hatalmasabb a forradalmi láz egész Oroszországban. Falvakban, városokban megtagadják az engedelmességet a hatóságoknak és szembeszállanak a csendőrséggel és katonasággal. A cár emberei tehetetlenek, mert sok helyütt a katonaság a néppel tart.

Mai távirataink ezek:

Rombolás, pusztítás.

Varsó, jan. 31.

Toll le nem irhatja azt a pusztítást, amelyet a fölingerült nép végzett. Számos üzletet feltörték és kiraboltak. 16—18 éves suhancok kövekkel és botokkal dobálják be a kirakatokat és az utcai lámpásokat. A gyülelész had behatolt a telefonhivatalba és a telefonos kis-asszonyokat távozásra kényszerítette

A hord...
nak le...
kat. A...
kon lev...
hazahajt...
utak ko...
utak já...
munká...
tették és...
Csak na...
szoritani...
kik a va...
rombolni...
mint a vi...
dolgozni...
váltak az...
Gapon

A rend...
várost, h...
tőztahas...
Ez az...
hiusul, eg...
rejtegeti...
pedig az...
váltatta a...
fajta frizu...
donak, ha...
örnek öltö...

Körülb...
selő titk...
lyen elha...
eszközkel...
musnak.
A gyüle...
lott szét:
— Hal...

Mikor a...
szabolták,
fehérruhás...
a csendőr...
— Ne...
Vagy pog...
Erre a c...
— Hallg...
Az assz...
s többször...
nem talál...
észrevették...
völdöz, so...
Az asszony...
holtan rogy...
A nép, e...
tette magá...
bet közlül...
ben darabo...
Agy...

Egy mun...
pos gyerme...
Seloba aka...
hoz juthass...
tották.
— Engec...
nyörgött az...
gyok, a gy...
lálni.
A vezény...
több szót v...
vezényelt...
Az anya...
halt. Mikor...
városban, ó...
A zsi...

Trepov fö...
legelőkelőbb...
bírnák rá hi...

A hordároknak és a bérkocsisoknak le kellett vetniök egyenruhájukat. A legélénkebb forgalmu utcákon levő bérkocsikat erőszakkal hazahajtotta a tömeg. A közúti vasutak kocsjait feldöntötték. A vasutak javítási munkálatainál talált munkásokat szétoszlásra kényszerítették és szerszámukat elpusztították. Csak nagy nehezen sikerült visszaszorítani azokat a sztrájkolókat, akik a vasúti sineket szét akarták rombolni. A légszeszgyárban, valamint a vízműveknél katonáknak kell dolgozniok. Mindinkább érezhetővé válik az élelmiszerek hiánya.

Gapon leberetváltatta a szakállát.

Pétervár, jan. 31.

A rendőrség tüvé teszi az egész várost, hogy Gapon lelkészt letartóztathassa.

Ez az igyekezete azonban meg hiúsul, egyrészt azért, mert a nép rejtegeti a híres agitátort, másrészt pedig azért, mert Gapon leberetváltatta a szakállát, mindennap más fajta frizurát visel s hol lengyel zsidónak, hol katonatisztnak, hol rendőrnek öltözködik.

Halál a cárra!

Moszkva, január 31.

Körülbelül ezer diák és tisztviselő titkos gyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy minden eszközzel véget vetnek a cezárizmusnak.

A gyűlés ezzel a kiáltással oszlott szét:

— Halál a cárra!

A revolveres asszony.

Krakkó, jan. 31.

Mikor a csendőrök a népet kaszabolták, egy ház erkélyéről egy fehérruhás nő szökött és lekiáltotta a csendőröknek:

— Ne vékezzetek Isten ellen! Vagy pogányok vagytok?

Erre a csendőr visszazólt:

— Hallgass r. . .

Az asszony revolvert rántott elő s többször rálőtt gyalázójára, de nem találta el. Mikor a csendőrök észrevették, hogy az asszony lövöldöz, sortűzet adtak az erkélyre. Az asszony több golyótól találva, holtan rogyott össze.

A nép, ezt látva, dühösen rávetette magát a csendőrökre és többet közülök a szó szoros értelmében darabokra szakgatott.

Agyonlőtt anya és gyermek.

Pétervár, jan. 31.

Egy munkás felesége hat hónapos gyermekével a karján Carskoje Seloba akart menni, hogy a cárhoz juthasson. A katonák megállították.

— Engedjete a cárhoz! — könyörgött az asszony — éhes vagyok, a gyermeket nem tudom táplálni.

A vezénylő tiszt, anélkül, hogy több szót vesztegetett volna, tüzet vezényelt.

Az anya és gyermeke szörnyet halt. Mikor ennek híre elterjedt a városban, óriási izgalom támadt.

A zsidókat mérszárolni fogják.

Pétervár, jan. 31.

Trepov főkörmányzó az izraeliták legelőkelőbb képviselőit felhívta, bírnák rá hitsorsosaikat, hogy állja-

nak újból munkába és értesítsék a kormányt a sztrájkolók szándékairól.

— Ha ez nem történik meg — ugymond — lehetetlen lesz megakadályozni a zsidóellenes zavargásokat.

A titkos rendőrségnek három emisszáriusát, a kiknek működése már a kisenevi esetből ismeretes, Orosz-Lengyelországba küldték el, hogy esetleg a kisenevihez hasonló jeleneteket rendezzenek.

Szintugy a keresztény értelmiséghez is azt a fölhívást intézte Trepov, hogy szigoruan utasítsák a munkásokat a munkának újból való felvételére és ők is értesítsék a kormányt a sztrájkolók szándékairól. A főkörmányzónak ez az eljárása nagy felháborodást keltett.

Az a híres erős kéz

egykor

és most

„Küldjön haza kapitány ur . . .“

A székely lányok buja.

— Saját tudósítónktól. —

Hogy mi a szülőföld, arról már sokat zengtek a költők szépen rimelő sorokban. Megfestették már sok században a szülőföld igéző varázsát; megénekelték, miképen vonz magához az a por, amelyből a gondatlan gyermekkorban várat építettünk, s ahol bohó ábrándokat szőttünk a ködbe burkolt, de szépek álmodott jövődőről. Ha e mindenkinek szent röggök közül elsodor az élet vihara, visszavágyunk valamennyien: az ur és szolgáló egyaránt. Valaminthogy visszasírta szülőföldjét tegnap egy sereg székely cseléd, a kiket nem régen vittek Szegedre, hogy kényerüket ott keressék meg. A székely munkásközösség az Alföldre való áttelepítésében Sassi Nagy Lajos szegedi felsőkereskedelmi iskolai tanár buzgólkodik. Legutóbb is huszonkét székely cselédet helyeztek el Szegeden. Valamennyien egy faluból valók, együtt őrizték a libákat és együtt kerültek el az ismerős röggök közül. A napokban valamennyien ott sirdogáltak a kihágási bíróság folyosóján s a mikor beengedték őket, a legidősebb könnyes szemmel panaszkodta el a bajukat az ő különös beszédmódojukban:

— Nem tudjuk, mi bajunk, tekintetes főkapitány ur . . . Minden reggel anynyit sírunk, hogy már megfájt a szemünk.

— De hát miért? Rossz helyük van?

— Nem. Csak mikor reggelenként meglátjuk, hogy gyön föl a nap, sirva fakadunk.

— Miért?

— Itten erre gyön föl a nap, — mondta a pirosposztag orcájú leány és sirva mutatott Algyő irányába — nálunk meg a másik irányba szokott fölkelni a nap.

Aztán szomoruan tette hozzá:

— Nem bírnak mink itt megszokni . . .

Küldjön haza kapitány ur . . .

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Február 1. Vörös-kereszt-estélye, Vigadó.
„ 1. Református diákbál, New-York.

Február 4. Tiszti-estély, New-York.

Február 4. Református papnövédek bálja
Központi szálló.

Február 4. Vasutasok estélye, Ferencz József-ut 63 szám.

Február 4. Major-bál, Vigadó.

Február 5. Postások táncestélye, Vigadó.

Február 8. Orvos-bál, New-York.

Febr. 11. Vasúti altisztek táncvigalma,
Központi szálló.

„ 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó

„ 11. Megyei piknik, Megyeház.

Febr. 16. Négylet fillér-estélye, New-York.

Febr. 18. Birósági piknik, New-York.

Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

„ 11. Megyei piknik, Megyeház.

+ **Jelmeház.** Major táncmester február hó 4-én a Redoutban tartja tanítványaival záró vizsgáját. A jelmesekek felvonulása, mely festői látványt fog nyújtani, pontban 8 órakor kezdődik. Jegyek előre is váltathatók Püspöki Miklós főtéri üzletében. Akik jó helyhez akarnak jutni az ablak és karzat jegyekről mielőbb gondoskodjanak.

A december 13-iki emlék.

— Egy lelkes lopási ügye. —

— Saját tudósítónktól. —

— január 31.

Budapestről táviratozzák: A nov. 18-iki ismeretes kormánycsínynel szemben a képviselők hazafias felháborodása elementáris erővel tört ki a december 13-iki képviselőházi ülésén. A darabantokat, Tisza-Perczel testőrgárdáját kiverték a tereméből a képviselők és az elnöki emelvényt összetörték, hogy nyoma sem maradjon, a honnan a magyar alkotmány megrontását hirdették ki.

A történelmi eseményü napon jelen volt képviselőik és újságírók emlékül magukkal vitték az elnöki emelvény egy-egy darab szilánkját, legtöbbjét a jelenvolt képviselők névaláírásával. Ilyen emlékekkel a kezében jött le az emlékezetes napon egy csomó képviselő és újságíró a képviselőházból. A Ház előtt levő rendőri kirendeltség ezek egy részét, köztük Markovics Miklós lelkész, a „Male Noviny“ szerkesztőjét lopás miatt letartóztatták és az ötödik kerületi kapitányságra kísérték; a honnan azonban csakhamar szabadon bocsátották őket.

A rendőrség mindama képviselők és újságírók ellen, kik az elnöki emelvényből emléket vittek magukkal, megindította az eljárást lopás címén. Szinte kéjelgett a házban. A legsürgősebben befejezte a nyomozást és áitette az illetők ellen az eljárást. A hajszja jellegét itt is konstatálni lehetett. Így Markovics Miklós lelkész ellen körzőlevelet adtak ki lopással vádolva őt s a körzőlevél megjelent a hivatalos lapban. Markovics „lopási“ ügyének ma délelőtt 10 órakor volt a tárgyalása a büntetőjárásbírságnál Szilva járásbíró előtt. Az ügyész megbízott elejtette a vádat Markovics ellen, mert sem lopás, sem lopási szándék vétsége nem forog fenn. A vádat — ugymond az ügyész megbízott, elejtetem — — volna akkor is, ha a kormány nem bukoit volna meg, mert kétségtelen, hogy a ternelt a szilánkot jóniszemüleg vitte el. A bíróság erre megszüntette az eljárást.

Ezek után Markovics követelte az elvett szilánkot. Az ügyész azonban ellenezte, mert szerinte az nem a Markovicsé. Ezek után Markovics azonban hivatkozott arra, hogy ő azt Mukicstót kapta, tehát jogos

tulajdona és különben is az ellenzék elvállalta annak megtérítését s így e címen is az ő jogos tulajdona. A bíró és ügyész megbízott erre félrevonult, megbeszélendő, mit határozzanak. A bíróság ugy határozott, hogy nem adja ki. Markovics ekkor kijelentette, hogy a szilánkon levő negyven képviselői aláíráshoz ragaszkodik és ezeket követeli vissza. Ujra félrevonulás, tanácskozás, újra elutasító határozat.

Markovics fellebbezést jelentett be s így a december 13-ik emlék ügye a törvényszék elbírálása elé kerül.

Nemzeti Színház.

Ma szerdán:

Az államtitkár ur.

Vigjáték Bisontól 3 felvonásban.

(Bérlet 110 szám.)

A címszerepet MEGYERI igazgató játssza

LEGUJABB.

— A „NAPLO“ távirati és telefon-tudósítása. —

Tisza István bukása Miskolcon.

Budapest, jan. 31. (Saj. tud.) Miskolcra táviratozzák, hogy a Tisza párt kétségbeesett küzdelme hiába való volt, az első választó kerületben **Bizony Ákos függetlenségi 132 szótöbbséggel megbuktatta Tisza Istvánt.** Délután két órakor még egyformán állottak; mind a két jelölt 260 voksot kapott. Este 6 órakor, a mikor a választási elnök kitzítte a zárórát a szavazatarány a következő volt:

Bizony 397

Tisza 526

Este hat óráig, mikor véget ért a szavazás, 934-en járultak a szavazó urna elé. A végeredmény a következő volt:

Bizony 533

Tisza 401

Tehát 132 szótöbbséggel Bizony győzött. De a második választó kerületben is vereséget szenvedett a kormánypárt, A szavazás 9 órakor végződött Leitner Adolf dr. demokrata győzelmével, aki **Soltész Nagy Kálmán** kormánypárti jelöltet 81 szóval gyürte le. A városban óriási a lelkesedés.

Hieronymi mandátuma.

Budapest, jan. 31. (Saját tud.) Hieronimi miniszter, — mint Szászsebesről táviratozzák, — végre ott még is mandátumhoz jutott. **Krisztea** dr. nemzetiségi jelölttel szemben 24 szótöbbséggel választották meg.

Wekerle miniszterelnöksége.

Budapest, febr. 1. (Saj. tud.) Bécsből táviratozzák, hogy ud-

vari körökből nyert értesítés szerint a király Wekerlét fogja megbízni a koalíciós kormány alakításával.

Tisza István Bécsben.

Budapest, január 31. (Saját tud.)
Tisza István ma este 10 órakor Bécsbe utazott.

Függetlenségiak a kormányon.

Budapest, febr. 1. (Saját tud.)
A „Budapest” napilap, mely a függetlenségi-párt hivatalos lapja *Szatmári Mór* szerkesztő tollából a holnapi számban vezércikket közöl, amelyben határozottan kijelenti, hogy a függetlenségi-párt helyet akar foglalni az alakítandó koalíciós kormányba s programja megvalósításáért hatalmi a polcra is tovább fog küzdeni.

Egy volt képviselő halála.

Budapest, január 31. (Saját tud.)
Mukits Ernő volt képviselő, a ki 1884-ben kormánypárti programmal képviselte Szabadkát a parlamentben, ma 84 éves korában meghalt a fővárosban.

Szell Kálmán nyílt levele.

Budapest, jan. 31. (Saját tud.)
Szell Kálmán nyílt levelet intézett szentgotthárdi választóihoz, s ebben rendkívül meleg szavakban köszönte meg a kerület bizalmát, mely őt ismét mandátumhoz juttatta.

Tisza elégiája.

Budapest, febr. 1. (Saj. tud.)
Ma este Tisza István gr. megjelent a Lloid klubban, a hol a bukott képviselők fogadták, a kik hallani akarták letört vezérüket. Tisza beszélt is, és kijelentette, hogy a győzőké a hatalom, a dicsőség, de a — *kötelesség is*. A párt a 67-es alapon fog maradni s mint ilyen fogja ellenőrizni a *hatalom munkáját*.

Politikai bomba Párisban.

Budapest, jan. 31. (Saj. tud.)
Párisból sürgönyzik, hogy ott ma cárelenes népgyűlést akartak tartani, a melyet a rendőrség feloszlattott. Az utcai zavar alkalmával egy bombát dobtak a rendőrség közé. Két rendőr megsebesült. Sok embert letartóztattak.

SZINHÁZ

Színházi napló.

Szerda Az államtitkár ur. (B. 110 páros sz.)
Csütörtök d. u. Keresd a szived.
„ este A cigánybáró. (B. 111 páratlan sz.)
Péntek Először Elnémult harangok. (B. XIV páros sz.)
Szombaton Elnémult harangok. (B. 112 páros sz.)
Vasárnap d. u. A modell.
Este Elnémult harangok. (B. 113 páratlan sz.)

○ **Az államtitkár ur.** Bisson két év óta pihentetett vigjátéka ma került ismét színre, a címszerepben Megyeri igazgatóval.

○ **Elnémult harangok.** Rákosi és Malonyai nagyhatású drámája pénteken kerül bemutatásra. A darabnak Rákosi Viktor regényéből is jól ismert főalakjait: Szakács (az oláh pópá), Tompa (a református pap) Tóvölgyi Margit (a pópá leánya), Szentgyörgyi (Zalathnay), Dezséri (a vadözlő), továbbá: Horváth Paula, Kassai, Palotai Piroska, Lackó Aranka, Szegő és Székely játszák.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér
Vidéken	10 fillér.

* **Pisztory Mór első előadása az egyetemen.** Minap megirtuk, hogy dr. Pistory Mór egyetemi tanár és országgyűlési képviselő mind addig nem köszön le a katedrájáról, míg a parlamentben nem igazolják mandátumát. Éppen azért Pistory tovább szigorlatoztat az egyetemen, az új szemeszterben pedig február 3-án tartja első előadását, a mikor hallgatói lelkes óvációban készülnek őt részesíteni.

* **Szakkbizottsági ülés.** A város törvényhatóságának négy szakkbizottsága a legközelebbi rendes közgyűlés tárgyainak előkészítése végett február 3-án (pénteken) délután 3 órakor együttes ülést tart.

* **Orvosok estélye.** Az országos orvosövetség kolozsvári fiókjá februárius hónap 2-dikán este 8 órakor a New-York-szálloda külön szobájában társas összejövetelt rendez.

* A szentgericei apagyilkosság.

A minap megirtuk, hogy Szentgericén Csipor Mihályt fia, Antal agyonütötte. Az apagyilkosság részleteiről most következőket jelenti tudósítónk: A vén iszákos ember sokakat zaklatta a becsületes munkásfiát, kire egész teher volt. Folyó hó 26-án estefelé a fiához ment, hogy adjon neki vacsorát. A fia felesége előbb szalonnát adott, majd utána levest. Az öreg ezekből evett is, de neki nem volt elég, kolbászt követelt. E fölött szólalkoztak özsze, miközben a félig ittas ember nagy konyhakéssel rárohant a fiára. Ez kétszer is ellökte, azonban az még nagyobb dühvel támadott ismét. Mikor harmadszor is neki rontott a fiának ez másképp védekezni nem tudott, a gyalupadról egy nagy gyalut kapott föl s oly szerencsétlenül vágta fejbe vele az öreget, hogy rögtön meghalt. A gyilkos fiút vizsgálati fogságba helyezték.

* **Ifjusági gyűlés.** A „Bethlen Gábor-kör” februárius 2-án délután 5 órakor a kör hivatalos helyiségében választmányi gyűlést tart, továbbá februárius 9-én délután 5 órakor tartja a református teologia kistermében második rendes közgyűlését.

* **Montignoso grófnő.** Flórencből jelentik: Montignoso grófnő most Fiesoleban, a Villa Papignanoban lakik, mely egy olajfákkal benőtt magaslaton fekszik, körülbelül négy kilométernyire Flórencből, csaknem teljesen elrejtve a fák között. A ház magas kőfallal van körülkerítve, úgy hogy várszerű külseje van. A toskanai nagyhereeknek ma nagy kiterjedésű birtokai vannak elődjei országában, amelynek földjére soha nem lép és sok barátja és hive van a toskanai nemességben, amely most nagy szimpátiával viseltetik Montignoso grófnő iránt. A grófnő azonban csak ritkán fogad látogatást. Azok közt, kik néha meglátogatják, van az öreg gróf Guicciardi, aki még legtöbbször fordul meg a Papignano villában. Montignoso grófnő csak ritkán hagyja el a villát, de vasárnaponként mindig elmegy a közeli San Domenico kolostorba misét hallgatni.

* **Zsebmetsző gyermek.** Szukics Sándor 13 éves inas gyermek tegnap reggel 9 órakor a Kossuth Lajos utcában egy uri asszony télikabátja zsebébe nyúlt abban a reményben, hogy onnét valami értékes tárgyat tud kihalszani. A fiatal bűnös csak egy parányi selyemzsebkendőt húzott ki a nő zsebéből. A zsákmányt valószínűleg keveselte, mert legott eldobta. A nem sikerült zsebmetszés tettesét a szemtanúk átadták a rendőrnek, aki bekísérte a kapitányságra.

* **Halál a katedrán.** Bécsből táviratozzák: A „Neue Freie Presse” jelentése szerint Tetmeyer egyetemi rektor az egyik hallgatóteremben szélütés érte és éjjeli 2 órakor elhunyt.

* **Szerencsétlenség a Simonfi-gépgyárban.** Tegnap d. e. 11 órakor Simonfi István Petőfi-utcai gépgyárban *Ferschrecht* Béla 18 éves izr, vallású géplakatos balkarját a vasesztergapad elcsipte. A gépet még

idejekorán megállították s *Ferschrecht* karja nem törött el, mindazonáltal súlyos zuzódást szenvedett. A szerencsétlenül járt fiatalember karját a mentők kötözték be.

* **Főispán változás.** Marosvásárhelyről jelentik, hogy gróf *Lázár István* főispán a legközelebbi napokban beadja főispáni állásáról való lemondását s ott hagyja Maros-Torda vármegyét. A főispánt az indítja el lépése megtételére, mivel a választásokon annyira exponálta magát, hogy elvesztette lába alól a talajt s értesült arról, hogy ugy a vármegyén, mint a városnál a leghevesebb támadásoknak lesz kitéve.

* **Bűnös szerelem.** Krakkóból jelentik, hogy egy ottani szállóban tegnap éjjel egy férfi, a lembergi állatorvosi főiskola tanára, *Pietrowszki Gusztáv* és kedvese, egy előkelő lembergi családból való harminc éves leány, kit megszöktetett, mérget ivott. A tanárnál már csak a beállott halált konstatálhatták, a nőnél azonban a hosszas élesztési kísérletek eredményesek voltak, mert sikerült őt megmenteni az életnek. *Pietrowszki* családos ember volt, Lembergben feleségét és egy kis leánygyermekét hagyta hátra. Különben morfinista volt s több ízben tett öngyilkossági kísérletet, de mindannyiszor megakadályozták.

* **Becsületsértő ölelés.** Igen érdekes ügyben hozott most döntést a legfelső bíróság. Egy fiatal kereskedő valamelyik zártkörű táncmulatságon *N. Katica* varróleányt ennek akarata ellenére magához ölelte és meg akarta csókolni. A leány emiatt a budapesti büntetőjárásbíróshoz fordult elégtételért. A bíróság a vádlottat fölmentette mert a kereskedő cselekedetében nem látott sem becsületsértést, sem pedig meggyalázó szándékot. A büntetőtörvényszék felelősségi tanácsa az elsőfoku ítéletet indokai alapján megerősítette. A kir. Kuria azonban most 8898. sz. alatt megállapította a vádlott véttségét, mert tisztességes leánynak akarata ellenére való magához ölelés becsületsértést képez.

* **Kártalanítási pör az elszenvedett fogságért.** Budapestről írják: *Kovács Julia* cselédleányt azzal vádolták, hogy csecsemő gyermekét megölte. A leány, a kit letartóztattak, a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő ártatlan, mert a gyermek holtan jött a világra. A bíróság erre nézve nemcsak a törvényszéki orvosok véleményét hallgatta meg, hanem kikérte az igazságügyi orvosi tanács döntését is. Az orvosi tanács kijelentette, hogy az, vajjon a gyermek éve jött-e a világra, biztossággal meg nem állapítható. A törvényszék e nyilatkozat alapján a vádlottat felmentette. Mikor a fölmentő ítélet jogerős lett, *Kovács Julia* az elszenvedett vizsgálati fogságért kártalanítási igényt támasztott. Keresetével azonban most a legfelső bíróság is elutasította, mert habár az igazságügyi orvosi tanács döntése szerint nem lehetett a bűnösségét megállapítani, másrészt az a döntés arról sem győzhette meg a bíróságot, hogy vajjon a vádlott csakugyan teljesen ártatlannal szenvedte el a vizsgálati fogságot.

* **Kirabolt állampénztár.** Nagyszabásu betörést követtek el tegnapelőtt éjjel Zilah városában. Az ottani állampénztárt feltörték s a Wertheim kasszából hetvenkétezer korona készpénzt és több ezer korona névértékű aranyjárdékot és államvasuti részvényt elloptak. Az ismeretlen tettesek ellen a zilahi rendőrség megindította a nyomozatot és táviratilag megkereste a kolozsvári rendőrséget is a tettesek kipuhatolása iránt.

* **Verekedés egy gyárban.** Véresverekedés folyt le a tegnapelőtti folyamán a kolozsvári Friedmann-féle téglagyár telepén. Nehány munkás között valami nézeteltérés támadt, a melyet csak ököllel és késsel tudtak kiegyenlíteni. Egyik munkás megpláne olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a mentőknek kellett ápolás alá venniök.

* **Rendőri krónika.** A választási híne. Prekup János foglalkozás nélküli egyén a kolozsvári képviselőválasztás napján az általánosan uralkodó zűrzavart akként használta ki, hogy az Ábrám Sándor kereskedő Wesselényi Miklós-utcai üzlete elé kirakott 55 meternyi tennis flanelt elemelte. A lopott portékával el is menekült, de nem sokáig élvezhette aranszabadságát, mert ma Pásztor István bérkocsi, a ki a tolvajt felismerte, a rendőrség által Prekupot elfogatta és letartóztatta. — **Fatolvajok.** A Major-utcában történt, hogy valami ismeretlen tolvaj éjszakaról-éjszakára megdézsmálta az udvaron elhelyezett tüzi fát. A múlt éjjel is épen szokott mesterségét akarta az ismeretlen tettes folytatni, a midőn egy nagy darab fát leejtett, melynek zajára a háziak elősiettek. A tolvajt nem tudták elfogni, hanem jelentést tettek a rendőrségnek, a mely a személyleírás nyomán keresi a fatolvajt.

x **Látta-e Ön már a Rónai „Európa“** kávéházában a Lefkovits-féle új billiárd asztalokat?

Főszerkesztő: DR. ÓVARI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLO“ hírlapkiadó-vállalat.

NYILTTER

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagyraktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvény Társaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. sz. I. em. (Br. Jósika-palota)

Elfogad betéteket a legelőnyösebb kamatozás mellett naptól-napig s azokat felmondás nélkül fizeti vissza s a betéti kamatadót is sajátjából fizeti.

Számlát váltókat előnyös kamattalb mellett.

Kölcsönöket nyújt értékpapírokra és váltófedezet alapján, jelzálogkölcsönöket ad földbirtokra és házakra előnyös kamattalb mellett.

Sorsjegyek, záloglevelek és egyéb értékpapírok beszerzését, valamint a sorsjegyek huzásainak nyilvántartását minden díj nélkül eszközöli.

Dosztálysorsjegyek elarusítási helye.

Az összes bank és takarékpénztári üzletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

az igazgatóság.

Hivatalos órák: d. e. 9-től fél 1 óráig.

Reggelig nyitva.

A **Jókai** kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjjel után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 379.

Kiadóhivatal: 379.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irtá: Elzéar Pierre. 16

Mikor aztán Helén áldozata lett a gyilkosságnak, a kétségbeesett Clotilde meglepedkezett barátjánéje háltatlanságáról és csak a zárdában eltöltött éveikre és szenvedélyes barátságukra gondolt. Lejött az el-

hunyt szobájába, ahol minden bárátnőjére, szeretett Helénjére emlékezhetett és fájdalma összevegyült a Peyrel fájdalomával és lelkük egész erejével siratták azt, akit annyira szerettek mindketten.

Minden este ott volt a Helén elhagyott szobájában, egy érzéketlen társalkodónő őrizete alatt; tíz és tizenegy óra közt Boismarin, aki vecsernyéről, vagy valamely katolikus kör gyűléséről jött, becsöngetett és fölvitte magával Clotildot a felső emeletre. Néha be is jött a szobába, kezét szorított Peyrel-lel, megnézte, hogy a társalkodónő ott van-e, elmélázva szemlélte Helénnek általa festett szép arcképét, de nem ült le soha. Hosszu hónapok teltek el így, aztán jöttek a kínos törvényszéki tárgyalások. Clotilde mint tanu, nagyon elfogult a törvényszék előtt.

Elhalgatott Peyrel. Eszébe jutott, hogy Rogernél vannak az összes iratok és jegyzőkönyvek, tehát fölösleges részletesen elmesélni az egészet. Majd rátért házassága történetére:

— Szerencsémert annak köszönhettem, hogy Boismarin egy házba költözött velem. Akkor még zárdában voltak a leányok. Az öreg urtól ösztönszerűleg féltem és lehetőleg kikerültem, elijesztett komorsága. Nagyon udvariasan köszönt ugyan, mégsem mertem beszélni vele. Egyszerre ez a komor régi ház telve lett vidámsággal, fénynyel; csengő kacagás, fecsegés hallatszott le a második emeletről, hasonlított ez a madárcsattogáshoz. A kisasszonyok voltak, kik visszatértek a zárdából, ezeknek az úde fiatalasága okozta ezt a változást. Azt hiszem még Boismarin ur is örült ennek.

Higye el, hogy eleinte még jobban megijesztett ez a vidámság, mint az apa komorsága. Mindenféle baleset ért ebben az időben. A hölgyek egyszer ingujban találtak a lépcsőn, egy-kétszer még köszönni is elfelejtettem, annyira zavarba hoztak; mindig azt hittem, hogy rajtam kacagnak. Egész nap az üzletben maradtam, reggel korán mentem le s csak este tértem lakásomba. Egyszer aztán bejelentették, hogy maguk jönnek le az üzletbe vásárolni. Most már nem a másodemeleti hölgyeket, hanem vévöket láttam bennük. Akkor láttam csak milyen szépek, különösen Helén, az én drága Helénem! Aztán eljöttek többször, Helén incselkedett is néha velem, alkudozott, zavarba akart hozni.

Ki mondta volna azt, hogy még valaha az enyém lesz? Én semmiestre sem. Egyszer megjelent a saintandréi pap. Kérdezősködött ügyeimről, végre meg kérdezte, hogy nem akarok e nősülni. Zavarba jöttem, mert soha sem gondoltam erre. A pap nevetett és a beszédet hirtelen Boismarin és a két leányra terelte. Annyira rábeszél és bátorított, megbarátkoztam lassanként a gondolattal, hogy a remek Helén egyszer a feleségem lehet. Boismarin meghitt teára és bár csak akkor szoktam teát inni, ha beteg va-

gyok, mégis hálával fogadtam. Eleinte hetenkint kétszer, majd háromszor, később naponta ott voltam náluk. Mondták, hogy Helénnek csak nagyon kis vagyona van, ez aztán felbátorított. Szóval, hat hónap mulva megesküdtünk. Peyrel fájdalmas mosolylyal gondolt arra a boldog időkre, majd folytatta:

(Folytatjuk).

Hideg büffé.

Wesselényi Miklós-utca 25 sz. a. egy, a jelenkor igényeinek minden tekintetben megfelelő, csinosan berendezett

BODEGÁT

uyítottam. — Becses pártfogást kér tisztelettel

Barabás Ede.

Hideg büffé.

Uj szücs-üzlet Budapestről.

Tisztelettel tudatjuk a n. érd. közönséggel, hogy Kolozsvárt, Jókai-u. 2. sz. a. egy dusan berendezett

szücs-üzletet

nyitottunk és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legmagasabb igényeknek is megtudunk felelni. Elvállalunk e szakmába vágó mindenemű **szörme munkákat, átalakításokat és javításokat a legjutányosabb árban.** Kész női garnitúrák is kaphatók.

Szives pártfogást kér

Józsa J. és Társa.

Uj szücs-üzlet Budapestről.

ÉTKEZŐ ÉTKEZŐ

Olcsó és jó házi koszt.

A Szt.-Lélek-utca 2 sz. alatti

ÉTKEZŐBEN

mérsékelt áron kitünő reggeli ebéd és vacsora kapható.

Az egyetemi ifjuság kedvezményes árban részesül.

Ebéd és vacsora előfizetés egy óra 16 forint, hetenként négy tál étellel.

Olcsó és jó házi koszt.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, valamint ismerőseimet, hogy Jókai-utca 3. sz. a., a „New-York“-szálloda mellett

Fog-műtermet

nyitottam,

miért is kérem továbbra is szives jóindulatukat.

Tisztelettel **Tüköri Ármin.**

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy héra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohányüzletekben és minden elárultónál.

Új üzlet! A vashid mellett Új üzlet!
valódi SINGER varrógépek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a volt Bernáth E. Sándor -féle kerékpár és varrógép-kereskedést átvettük és azt

Finkler és Társa

cég alatt (Babos-palota) tovább vezetjük. Nagy raktárt tartunk kerékpárokban, varrógépekben és azok alkatrészeiben.

Mechanikai javító műhely.
Javitunk: varrógépeket, kerékpárokat és irógépeket. Észítünk: villany csengő berendezéseket, emaillezéseket, nickelezéseket és minden e szakmába vágó javításokat **olcsón és pontosan.**

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron!
Szerkezeti hibákért 6 évi jótállást vállalunk. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyunk tisztelettel **FINKLER és TÁRSA.**

B. BAK SÁNDOR

épület és műlakatos
KOLOZSVÁRT, Malom-u. 28. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Malom-utca 28. szám alatt atyám B. Bak Lajos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden a fémipar körébe tartozó munkákat, u. m.: diszkapukat, balkon-, lépcső- és sírkerítéseket a legegyszerűbbtől a legdíszezebb stílszerű kivitelben; továbbá épületvasalásokat, vasfedélszerkezeteket. Butor-diszínnyvasalásokat, műkovácsolt luszterek, lámpák, virág-asztalok, vasból sárga- és vörösrézbe vagy nickelezve, adott vagy általam készített rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel
Telefon 120. **B. Bak Sándor** műlakatos.

Rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálok.

Telefon-szám 339.

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valóságáról meggyőződni.

Olcsó törlesztő kölcsönök!
10, 20, 25, 32, 42 és 50 évre
az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank

Részvénytársaságnál
KOLOZSVÁRT, Rózsa-utca 1. szám, emelet.

A kölcsönök teljes összegben folyósíthatnak, minden levonás nélkül. Földbirtokra és kolozsvári belvárosi új vagy régibb építkezési, de forgalmas helyen fekvő házakra a becsérték 50 %-a. Vidéki és külvárosi házaknál ha csak az érték 45 %-a, ha régiek, de jó karban és forgalmas helyen vannak az érték 40 %-a adatik kölcsön. *Becsleési eljárás helyben díjmentes.* A kölcsönök lebonyolítása gyors és a költségek minimálisok. Ügynökök fölöslegesség, miután minden szükséges felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál az **Ngazgatóság.**

Hivatalos órák 9—1. — Prospektus kívánatra ingyen!
Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók!

Felhívás.

Az „Erdélyrészi általános takaré- és hitelszövetkezet” (Kolozsvár, Ferencz József út 2.) 3 évre szóló **koronás-évtársulatot** indított meg, a melybe való belépésre a t. közönség ezennel tisztelettel felhívatik.

Az évtársulat tagjai 3 éven át hetenként 1, vagy több koronát fizetnek be betéti könyvre s a 3 év leteltével úgy a befizetett összegek, valamint 5 % kamatja s az átírási és késedelmi díjakból eredő jövedelem a bank által a tagoknak készpénzben kifizetetik. Az említett jövedelemmel a **betett koronák kamatja 10 %-ra is felnöhet.**

A tagok kölcsönt nyernek váltóra, kötelezvényre, értékpapírra és jelzálogra, mérsékelt kamat mellett.

Ha a tag kölcsönt vesz igénybe, a kölcsönt 1—2 koronájával fizetheti 3 év alatt vissza, ha pedig kölcsönt nem vesz igénybe, de bármely okból a befizetéseket beszüntetni akarja, könyvét másra átruházhatja s azt mint készpénzt bárki átveszi.

A hetenkénti koronás befizetést senki meg nem érzi s így minden tag minden nagyobb áldozat nélkül **három év alatt jól kamatozó tőkére tesz szert.**

Az évtársulatba való belépés mindenkinek melegen ajánlható.